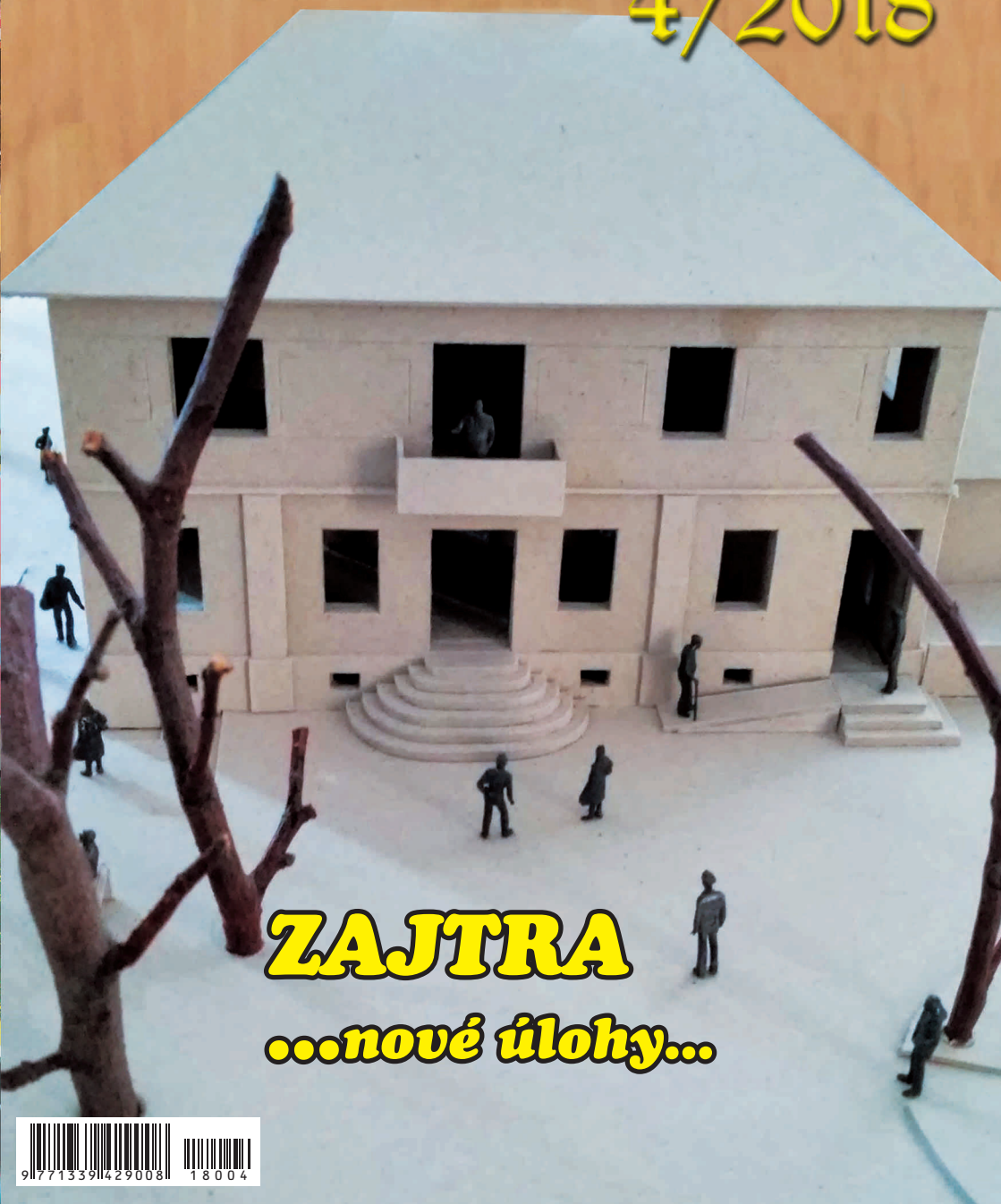

LEOPOLDOV

4/2018

ZAJTRA

...nové úlohy...

Hody všetkých možných žánrov a chutí

Aj takúto príchuť malo leopoldovské hodovanie na prelome júla a augusta. Hodovať sa začalo hneď zvesela – v piatok o 16. hodine sa na námestí predstavila hodinovým programom nitrianska country skupina Domovina najmä českými country skladbami a vzápätí ju vystriedali v Leopoldove, ale aj širokom okolí populárni Filipovci, ktorí si v tomto roku pripomínajú 54. výročie založenia skupiny. Po svätej omši program na námestí pokračoval štvorhodinovým programom obľúbenej country kapely Váh River Band a v hudobnom aj tanečnom móde sa pokračovalo ďalej v Spolkovej záhrade hodovou zábavou, ktorú zorganizovali tunajší dobrovoľní hasiči. Netreba zabudnúť ani na futbalistov, ktorí hody oslávili tradičným zápasom medzi starými pánmi Červeníka a Leopoldova.

Sobota bola na program ešte bohatšia a pestršia. O pol deviatej ráno sa uskutočnil na tenisových dvorcoch Hodový tenisový turnaj. Primátorka mesta o 16. hodine otvorila niekoľko súbežných výstav: výstavu insitného umenia a fotografií hrŕbov Ing. Jaromíra Marka a výstavu prác žiakov základnej školy na tému Leopoldov. Návštevníci mohli obdivovať produkty leopoldovských umelcov, pre ktorých je umelecká tvorba skôr zábavou a spríjemnením všedných dní. Treba sa preto poďakovať všetkým tým, ktorí zapožičali na výstavu svoje obrazy, výšivky, obrusy, háčkované obrusy či ozdoby, výrobky z drôtu, vyrezávané sochy alebo reliéfy z dreva, kroje či výrobky vyrobené z papiera a z novín.

Na námestí otvoril program koncert kapely Miňa Košťála o 17. hodine. O hodinu neskôr zohrali naši futbalisti zápas s mužmi FK Madunice a o 19. hodine sa na námestí začal očakávaný koncert populárnej kapely Polemic, na ktorú sa prišli pozrieť aj desiatky mimoleopoldovských fanúšikov z celého regiónu a ktorá sa stala hlavným pútačom tohtoročných hodov v Leopoldove. Po vyše hodinovom koncerte ich na pódiu na námestí vystriedala viac ako trojhodinovým koncertom, ktorý trval až do polnoci, kapela FOUR. Od dvadsiatej hodiny Spolková záhrada ponúkala možnosť tým, čo majú radi tanec, na vyjašenie sa na hodovej zábave, a tú tentoraz organizovali leopoldovskí futbalisti.

Hodové slávnosti vyvrcholili v nedeľu 29. júla na námestí slávnostnou svätou omšou, ktorá sa začala o 10. hodine. Nedeľné pokračovanie mal aj športový program – medzi 9. a 11. hodinou sa uskutočnilo v športovom areáli na Trolaskoch hodové tenisové semifinále a finále. Program na námestí pokračoval až po výdatnom nedeľnom obede a oddychu o 15,30 h ho-

dinovým vystúpením leopoldovskej kapely Mestečanka, ktorú o 17. hodine vystriedalo zoskupenie štyroch profesionálnych hudobníkov zoskupených do ľudovej hudby Fidlikanti. Publiku sa na záver prihovorilo výborným koncertom aj vyše desať hudobníkov zo zoskupenia Taste of Brass, ktorí majú vo svojom repertoári zaradených vyše 120 skladieb.

Aké by to boli hody bez púťových atrakcií – kolotočov, stánkov či cukrovej vaty. To všetko sa ponúkalo počas troch dní na Gucmanovej ulici a pri športovom areáli na Trosľaskoch. Týmto zároveň ďakujeme najmä obyvateľom Gucmanovej ulice, že strpeli obmedzenia súvisiace s uzavretím ulice a zvýšeným hlukom.

Naše poďakovanie patrí osobitne všetkým, ktorí prispeli na výstavu insitného umenia. Sme radi, že aj vďaka nim sme mohli ukázať, že aj v našom meste žijú umelci – hoci v ústraní a bez organizovaných výstav, ale ľudia, ktorí tvoria pre seba a druhých z lásky a pre potešenie: Kvetoslava Debrecká, Matúš Ščipák, Ladislav Bučko, Monika Šlapáková, Janka Šoková, Ivana Križovenská, Janka Balážová, Jaromír Marek, Marta Kožíková, Ingrid Vidová, Rudolf Holkovič, Karol Dančo, Lidia Ďurišová, Marta Chatrnuchová, Katarína Vančová, Alena Ješková, Kamila Štepanovičová, Jozef Krivda, Viliam Blaško, Magda Blahová, Helena Babulicová, Janka Farkašová, Jozef Zoller, Františka Gavorníková, Zuzana Šoková, Terézia Kalická, Eva Repická, Branislava Chlapečková, Viera Skákalová, Emília Štepanovičová a Elena Slamková.

(jh)

Kino už čaká na územné rozhodnutie

Časy, keď naši rodičia chodili na čaj do kultúrneho domu na stanici, na film do kina Osveta a ples do kultúrneho domu na žandárskych bytovkách, sa skončili už dávno – vtedy, keď prvá hudobná či tanečná kultúra opustila kultúrny dom pri stanici. Potom začali byť filmové plátna menej zaujímavé ako televízne obrazovky a prišlo na rad kino. Napokon technický stav a náklady na prevádzku vrazili na kolená aj posledný kultúrny stánok v našom mestečku – Kultúrny dom ÚVTOS a ÚVV. Odvtedy v Leopoldove nemáme miesto, kde by bolo možné organizovať kultúrne podujatia v čase i v nečase.

Tento nelichotivý stav v našom mestečku pretrváva už viac ako desať rokov a nebolo ľahké nájsť odvahu riešiť ho ani pred dvomi rokmi, keď sa začalo plniť ďalšie predsavzatie súčasného vedenia mesta. V roku 2016 odznali na mestskom zastupiteľstve prvé diskusie o tom, aké má mesto potreby či požiadavky v oblasti kultúry a ako by mal vyzeráť kultúrny stánok, ktorý by pokryl všetky požiadavky v oblasti organizácie kultúrnych podujatí v Leopoldove. V tom čase sa začal črtáť spôsob, akým sa začneme uberať, aby sme mohli zúročiť skúsenosti z architektonickej súťaže na nový mestský úrad. Za uplynulé obdobie sme v tejto téme vďaka spoločnej koordinovanej práci odborníkov architektov a zástupcov vedenia mesta zorganizovali súťaž návrhov na novú budovu kina v prerode na kultúrne centrum. Podarilo sa nám dospieť k rozpracovaniu tejto témy prostredníctvom štúdie až do projektovej dokumentácie pre územné konanie. V súčasnom čase pracujeme na získaní územného rozhodnutia pre túto stavbu. Samozrejmosťou pri rekonštruovaní takéhoto objektu je aj vybudovanie parkoviska a zriadenie prístupnej zelenej plochy v susedstve objektu.

Predstavenia, svadby, záujmová činnosť i šport

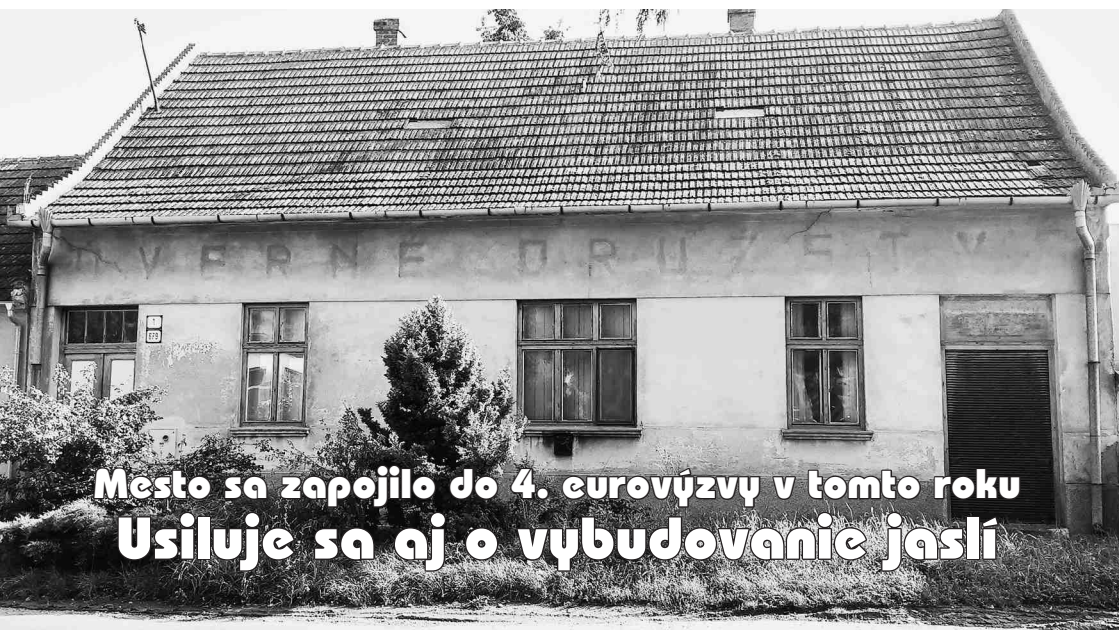
Z technického hľadiska bude mať nová budova kultúrneho centra jedno polozapustené podzemné podlažie a dve nadzemné podlažia. Na podzemnom podlaží bude umiestnená posilňovňa s barovým pultom, hygienické priestory, šatne, miestnosť pre servírovanie, technická miestnosť a šatňa pre sálu na prvom nadzemnom poschodí. Na prízemí, resp. na prvom nadzemnom poschodí, bude hlavnou miestnosťou viacúčelová sála, ktorá má slúžiť ako priestor pre divadlo, svadby, oslavy, posedenia a podobné zhromaždenia obyvateľov. Okrem viacúčelovej sály bude na prvom poschodí umiestnená kaviareň v priestore vstupnej chodby, ktorá bude v prevádzke počas kultúrnych podujatí. Na druhom poschodí väčšiu pôdorysu tvorí viacúčelová sála, ktorá má výšku cez dve podlažia. Okrem tohto priestoru sa na druhom poschodí zriadi dve klubovne pre voľnočasové aktivity ľudí rôznych veko-

vých skupín (deti, dôchodcovia a pod.), ktoré budú využívané podľa potreby v dennom a večernom čase. Na treťom poschodí, resp. v podkroví, bude vzduchotechnická strojovňa.

Obyvateľom ponúkne celodennú prevádzku

Opísaná predstava a projektová príprava kultúrneho centra len veľmi okrajovo hovorí o možnosti kultúrneho rozvoja v Leopoldove. Dnes sa v tejto oblasti usilujeme robiť, čo sa dá, avšak ešte vždy sme limitovaní počasím či kapacitou jediného súčasného zhromaždiska – školskou jedáľňou či spolkovou záhradou. Predstava vedenia mesta však ide ešte ďalej, ako sú hranice kultúry – chceme v objekte vytvoriť celodennú prevádzku kultúrneho centra, klubových priestorov a možnosť na športové vyžitie. To všetko sa projektantom nového kultúrneho centra podarilo. Po vydaní územného rozhodnutia, zhotovení dokumentácie pre stavebné povolenie a, samozrejme, aj úspešnej súťaži na dodávateľa rekonštrukcie čaká kino v najbližšom období čaká samotná rekonštrukcia. Veríme, že prebehne úspešne a podľa plánovaného harmonogramu, a že vás v roku 2021/22 budeme môcť pozvať na uvítací ples v novom kultúrnom centre.

kristína

Prestahovaním sa detského centra Slniečko sa pracujúcim rodičom významne skomplikovala možnosť umiestniť malých predškolákov do predškolského zariadenia typu jaslí. Keďže túto oblasť sa usiluje prostredníctvom výziev EÚ podporiť aj štát, bolo pre vedenie mesta samozrejmosťou zapojiť sa i do tejto výzvy, pretože 18. septembra je predkladací termín na predloženie projektových zámerov na budovanie jaslí na komunitnej úrovni. V roku 2018 sa tak mesto zapája už do štvrtej eurovýzvy. Vďaka nim môže mesto na rozvojové projekty získať dva milióny eur.

Len v tomto roku mesto pripravilo žiadosti a podklady o eurofondové zdroje na kompostovaciu techniku vo výške 100 000 eur, cyklotrasy v katastri Leopoldova v hodnote 520 000

eur a dom sociálnych služieb v hodnote asi 1,4 milióna eur eur (v priestoroch bývalej policajnej stanice). Ak by boli projekty úspešné, za hodnotu asi 2 miliónov eur, investovanú do skvalitnenie života mesta v rôznych oblastiach, by sme zaplatili 100 000 eur. Zatiaľ sa možno tešiť z toho, že na kompostery mesto týmto spôsobom nedávno získalo 120 tisíc eur a v priebehu niekoľkých mesiacov by sa tieto zariadenia mali dostať k obyvateľom mesta – majiteľom záhrad, čím sa posilní separovanie odpadu a odbremení sa nákladná likvidácia bioodpadu prostredníctvom zberného dvora. Tento spôsob spracovania bioodpadu, avšak vo veľkom, chce mesto aplikovať aj vo väčšom rozsahu, a to výrobou humusu z bioodpadu z mestských plôch.

Jasle pre deti do 3 rokov

O európske peniaze v hodnote približne pol milióna eur by sa vedenie mesta chcelo uchádzať aj vo forme zámeru na vybudovanie jaslí pre deti do troch rokov veku. Tento zámer vzniká z aktuálnej potreby umiestňovania detí do troch rokov v našej materskej škole. Keďže však legislatíva hovorí v jasných číslach, pri počtoch detí v jednotlivých triedach nie je možné vytvoriť novú „malú triedu“ v priestoroch materskej školy. Zamysleli sme sa preto nad novými možnosťami zriadenia takéhoto zariadenia, a to v objekte rodinného domu v susedstve mestského úradu, v ktorom bolo kedysi umiestnené Spotrebné družstvo na Gucmanovej ulici. Tento rodinný dom z roku 1930 bol postavený ako úradnícka budova a neskôr bol dokonca aj materskou školou a oproti nemu fungovala tzv. Stará (základná) škola.

Mesto by projekt financovalo 5 percentami

Objekt nevyužívaného domu, ktorý mesto nedávno získalo do svojho vlastníctva, disponuje rozľahlou a pokojnou záhradou v susedstve mestského úradu a príslušného dvora. Zároveň samotný rodinný dom poskytuje pôdorysom štedrý priestor pre zákonom stanovené plochy, určené na bezproblémové fungovanie detských jaslí. Tento rodinný dom, navonok v rušnom centre mestečka, sa za svojimi múrmi stáva pokojným a tichým miestom, ktoré môže byť bezpečným dočasným domovom pre najmenších a zároveň prinesie aj príjemný život a dianie do v súčasnosti opustených izieb a záhrady. V rámci žiadosti o finančný príspevok sa mesto bude okrem rekonštrukcie objektu a jeho vybavenia uchádzať aj o zriadenie detskej záhrady, ihriska a zelených či spevnených plôch i plôch pred objektom. V súčasnosti má v rukách architektonickú štúdiu riešenia objektu jaslí a v nasledujúcich mesiacoch, keď bude predkladať v ďalšom kole žiadosť o nenávratný finančný príspevok, už bude disponovať aj projektmi pre stavebné povolenie a realizáciu stavby.

Ak by sme boli úspešní, naša miera spolufinancovania by bola vo výške 5 % z pol milióna eur, čo je príjemné šetrenie našich spoločných prostriedkov a zároveň aj ich plné využitie pre novú generáciu Leopoldova.

kristína

ŠTVORROČNÉ OBDOBIE SA NEKONČÍ ĎALŠÍMI VOĽBAMI

Po štyroch rokoch čakajú 10. novembra aj Leopoldovčanov komunálne voľby. Budú si v nich môcť vybrať svojich zástupcov, ktorí ich budú reprezentovať vo vedení mesta ďalšie štyri roky. Po prvý raz stojí v centre leopoldovskej samosprávy primátorka. Spýtali sme sa jej na to, ako zo svojho pohľadu hodnotí to, ako a kam sa mesto koncepcne aj reálne posunulo za ostatné štyri roky, ale aj to, ako tieto štyri roky predznamenajú tie ďalšie v živote mesta.

V predchádzajúcom období ste boli poslankyňou mestského zastupiteľstva a dôverne ste poznali fungovanie mesta. Ako hodnotíte situáciu mesta v období od nástupu do svojej funkcie?

Od nástupu do funkcie je pre mňa najdôležitejšie riešiť veci komplexne a koncepčne. Nepozeralíme sa na krátkodobé ciele a investície, ale práve naopak. Riešime otázky, ktoré naše mesto trápia dlhodobo a ich neriešením už desiatky rokov sa prehľbuje ich aktuálnosť. Témy ako rozvoj mesta z pohľadu individuálnej bytovej výstavby, kultúra a prezentácia mesta z pohľadu služieb a investovania do ľudí... Nevnímajme to iba ako vybudovanie komunitného centra alebo priestory na stretávanie sa. To je investícia do našej budúcnosti, do ľudí, do kvality ich života. A to je práve úloha samosprávy. Robiť ľuďom a s ľuďmi kvalitnejší život. Zabezpečenie chodu mesta je vec prvá. Ale rozvoj je to správne slovo, ktoré treba skloňovať častejšie.

A ako hodnotím situáciu? Pripravili sme toľko rozvojových projektov na ďalšie roky, že ak by sme dnes prestali „projektovať a plánovať“, tak ešte o štyri roky bude čo stavať. Popri ukončených alebo rozbehnutých projektoch sme pripravili ďalšie nie na jeden alebo dva roky vopred, ale v niektorých prípadoch aj v horizonte 5 alebo 10 a viac. Po predchádzajúcom vedení mesta sme nadviazali na projekt výstavby nového mestského úradu a od začiatkov sme začali riešiť všetky iné témy, ktoré sme dotiahli do štádia realizácie či výberu dodávateľa a projektovej prípravy. Investičné plány ako budovanie ciest a infraštruktúry sú pre nás dôležité a riešime ich prioritne, avšak vždy máme na zreteli to, že ak naše mesto nebude mať víziu dlhodobého rozvoja a plánovania, nepomôže nám mať nové cesty, pretože naši ľudia budú odchádzať do iných miest za lepším a kvalitnejším životom. Takto nám záleží na školstve, voľnom čase, neformálnom vzdelávaní i výchove. To sú aspekty, ktoré o desiatky rokov budú posúvať zasa nás ďalej. Investujeme do budúcnosti a inak ako koncepčne sa to robiť ani nedá.

Väčšina obyvateľov vníma progres mesta prostredníctvom investičných akcií, ktoré im majú uľahčiť život v meste. Čo sa v tejto oblasti podarilo uskutočniť?

Pri investičných akciách je potrebné upozorniť aj na investovanie do samotných príprav, do čoho neodmysliteľne patrí napr. nákup pozemkov a príprava kvalitnej projektovej dokumentácie. Oba tieto procesy neraz trvajú do začiatku realizácie projektu aj niekoľko rokov.

Ako historickú vec vnímam úspech, že sa nám podarilo kúpiť pozemok pod základnou školou – táto snaha tu bola asi 20 rokov. Rovnako sme museli zainvestovať do kúpy pozemku pod bytovku na Rázusovej ulici, ktorej výstavba už začína naberať kontúry. Začali sme riešiť aj ďalšiu dlho odkladanú a myslím si, že už horúcu tému, ktorou je prebudovanie kina na polyfunkčné kultúrno-spoločenské zariadenie. Všetky procesy sú nastavené tak, že by ho obyvatelia mesta mohli začať využívať o 3-4 roky. Usilovali sme sa vyriešiť stav aj zanedbaných ciest na Prechodné, ktorú radi využívajú cyklisti smerujúci do Hlohovca, a na Cintorínskej ulici, zrekonštruovali sme frekventovaný chodník na Gojdičovej ulici, nových chodníkov sa v krátkom čase dočkajú aj obyvatelia Kukučínovej ulice, ktorá tvorí hlavný koridor chodcov medzi Kopanicami a centrom mesta. Dokončili sme úpravy námestia tak, aby tvorilo jeden celok. V zhode s poslancami sme zrevitalizovali Hollého ulicu tak, aby tvorila reprezentatívnejšie a hlavne bezpečnejšie predpolie centra mesta. Pre deti i dospelých pripravujeme možnosť na aktívny a bezpečný relax v zrekonštruovanom novom parku, ktorý nadobudne nielen nový výzor a využitie, ale po ďalších úpravách sa aj stane širšou súčasťou športového areálu na Trolaskoch.

Niektoré väčšie projekty mesto pripravilo, ale nepristúpilo zatiaľ k realizácii. Prečo?

Pripravili sme zámer vybudovať dom sociálnych služieb v objekte bývalej policajnej stanice. Je to veľký projekt ktorý je jednak finančne a aj časovo náročný. Vzhľadom na

potreby seniorov sme sa zapojili do výzvy na spolufinancovanie tohto projektu z eurofondov, z ktorých žiadame asi 1,4 milióna eur. V centre by mal vzniknúť denný stacionár, poradenská služba a zariadenie opatrovateľskej služby. Vzhľadom na charakter tohto projektu už ide takmer o zdravotné zariadenie, čo zvyšuje náročnosť projektu. Malo by tu vzniknúť rehabilitačné zariadenie v suteréne objektu a oddychová záhrada pre seniorov. Veríme že tento projekt sa podarí podporiť, pretože takýchto zariadení je v našom okrese veľmi málo a sami pociťujeme potrebu mať takéto zariadenie v dosahu. Chceme ním vybudovať zázemie pre našich seniorov, aby trávili čas spoločne a hlavne spolu doma v Leopoldove. Ďalším takýmto významným projektom, ktorý sa začne realizovať v krátkom čase, je už spomínaná rekonštrukcia kina Osveta.

Pripravili sa aj projekty, ktoré významným spôsobom ovplyvnia vzhľad a rozvoj mesta v budúcnosti. Na to potrebuje mesto vylepšovať svoju infraštruktúru a hlavne služby. Aké kroky sa podnikli v tomto smere?

Rozvoj individuálnej bytovej výstavby v komasovanom území na Piešťanskej ceste a pripravovaná komasácia v lokalite Stará tehelňa a takisto plánovaná výstavba sociálnych bytov na Rázusovej ulici je myšlienka, ktorá tvorí rozvoj mesta čo do počtu obyvateľov. S tým však súvisí zabezpečenie infraštruktúry v týchto lokalitách a istotne sa týmito otázkami

bude nevyhnutne zaoberať nielen ďalšie vedenie mesta, ale táto téma bude zamestnávať predstaviteľov mesta aj ďalšie volebné obdobie. Pomerne presné kontúry týchto nových obytných lokalít sme položili v priebehu týchto štyroch rokov a konkrétnu podobu začnú nadobúdať už čoskoro. S rozvojom počtu obyvateľov súvisia ale aj ďalšie otázky – vybudovanie možností na aktívny oddych, vybudovanie zón, kam by mohli chodiť rodiny s deťmi, vybudovanie jaslí, zabezpečenie možností na záujmovú a komunitnú činnosť a ďalšie otázky. To je práve zmysel tých ďalších projektov, ktoré som už spomínala. Život v meste je to, čo musíme našim ľuďom ponúkať a zabezpečovať denne. To je zabezpečenie ich potrieb – nielen ich vyžitia, ale aj toho, aby mali funkčné a kvalitné predškolské zariadenia a školu, aby mali kde tráviť voľný čas, aby sme vedeli ponúknuť možnosti na kultúrne vyžitie, šport a osobný rozvoj... Preto sú projekty, ktoré sme začali počas týchto štyroch rokov aktívne riešiť, aktuálne, ale i nadčasové a od seba neodlúčiteľné.

Ako zo svojho pohľadu vidíte témy, ktorým by sa mali venovať vedenie mesta a zastupiteľstvo v ďalšom volebnom období?

Azda sa bude pokračovať v témach, ktoré som naznačila a budú sa hľadať možnosti ich financovania. Podstatné je investovať do ľudí všetkých vekových kategórií, žijúcich v meste. Ďalšie aktuálne témy prinesie reálny život.

Pripravil Juraj Hladký.

SLOVO MAJÚ POSLANCI ZASTUPITEĽSTVA

Istotne, aktivitu či kroky vedenia mesta zhodnotia najmä obyvatelia mesta, predsa len ich volení zástupcovia vnímajú komplexnejšie. Všetky rozhodnutia, ktorými sa primátori riadia, totiž prijímajú a schvalujú poslanci mestského zastupiteľstva, ktoré zároveň dohliada na ich plnenie. Spýtali sme sa aj ich na to, ako hodnotia končiacie sa volebné obdobie. Ponúkame odpovede tých poslancov, ktorí sa do ankety zapojili.

1. Ako zo svojho pohľadu hodnotíte končiacie sa volebné obdobie?
2. Na čo by sa malo podľa vás vedenie mesta a zastupiteľstvo sústrediť v najbližšej budúcnosti?

Ing. Róbert Gergič

1. Najviac si vážim fakt, že poslanecký zbor a vedenie mesta vedeli počas celej doby korektne komunikovať a ustáliť spoločný názor na jednoduchšie, ale hlavne zložitejšie veci, ktoré nás počas štyroch rokov stretli. Lebo „tahať za spoločný koniec povrazu“

nebýva v niektorých samosprávach vždy zvykom. Toto naladenie sa pozitívne odrážalo pri činnosti počas pracovných stretnutí a aj na zasadaniach MsZ.

2. Vedenie mesta by sa v budúcnosti malo sústrediť na úspešné dokončenie významných projektov. Toto je podmienené nielen dostupnosťou finančných zdrojov, ale hlavne kvalitným personálnym obsadením všade tam, kde to budú záujmy mesta vyžadovať (napr. aj vedenie školy či škôlky, vedenie v telovýchovnej jednote, skvalitnenie rozhodujúceho oddelenia úradu a pod.). Skrátka, do budúcnosti to vidím hlavne ako investíciu do ozaj kvalitných ľudí, ktorí dokážu následne zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť tých projektov, ktoré sme načili.

PhDr. Jozef Krilek

1. Mestskí poslanci spolu s primátorkou našli spoločnú reč v pomenovaní hlavných priorít, na ktoré sa chceli zamerať počas svojho pôsobenia a mali záujem riešiť i aktivity, ktoré presahujú jedno volebné obdobie. Niektoré projekty bolo možné začať i ukončiť počas pôsobenia jedného zastupiteľstva, iné budú behom na dlhšiu trať, preto verím, že vedenie mesta v nich bude úspešne pokračovať.
2. Mesto rozpracovalo v posledných štyroch rokoch viacero projektov, ktoré nebolo z rôznych dôvodov možné ukončiť v aktuálnom období. Zameranosť povolebného vedenia mesta by malo smerovať do tých oblastí, kde je najlepšia pripravenosť – dokončenie hasičskej zbrojnice, ukončenie prestavby parku na Hlohovskej ceste, realizácia nového mestského úradu a jasiel...). Podporiť treba sociálnu, kultúrnu, športovú, záujmovú a vzdelávaciu oblasť (ZŠ, MŠ). Dôležitou je aj otázka bývania – dokončenie komasácie a výstavba plánovaných bytových domov na Rázusovej ulici.

doc. PhDr. Miroslav Karaba, PhD.

1. Pozitívne vnímam to, že sa podarilo naštartovať niektoré projekty. Negatívom je, že väčšina projektov nebola doteraz z rôznych dôvodov realizovaná. Od mestského zastupiteľstva by som očakával väčšiu zodpovednosť pri rozdeľovaní našich „spoločných“ peňazí. Financované tak boli aj činnosti/projekty, ktoré podľa môjho názoru neprinášajú najväčšie benefity pre čo najväčší počet obyvateľov Leopoldova.
2. Vedenie mesta by malo vypracovať víziu a koncepciu rozvoja jednotlivých aspektov života v našom meste. Máme veľké rezervy v oblastiach, akými sú napr. ekológia, kultúra, šport, starostlivosť o seniorov atď., ktoré sú v súčasnosti riešené iba ad hoc, ale chýba im konkrétna koncepcia v rámci dlhodobého horizontu, aspoň na 5 až 10 rokov dopredu.

Mgr. Mgr. Lenka Slováková

1. Ďakujem za spoluprácu kolegom, za otvorený priestor a možnosť diskusie o všetkých nových nápadoch a inováciách.
2. Na budúcnosť mesta, focus na občana a človeka, nie proti nemu. A to nielen v najbližšej budúcnosti.

doc. PhDr. Juraj Hladký, PhD.

1. Neopravilo sa síce toľko ciest ako v tom predchádzajúcom období, ale naštartovali sa procesy a projekty, ktoré, ak budú úspešné, výrazne skvalitnia život v meste. Treba vnímať aj tú neviditeľnú energiu a čas, ktoré vedenie mesta vynaložilo na ich prípravu a na prípravu žiadostí o europeniaze. Väčšina z nich sa azda zúročí v ďalšom období v podobe ich realizácie. Bolo to vidno aj na nasadení poslancov zastupiteľstva, ktorí sa stretávali s primátorkou a pracovníkmi úradu okrem práce v komisiách a zastupiteľstve aj na pracovných poradách, kde sa riešili aktuálne problémy, aby sa všetko stihlo pripraviť včas a kvalitne.
2. Vždy je dôležitá kontinuita, ale aj nový pohľad. Chcem zaželať vedeniu mesta, ktoré

vzíde z volieb, aby bolo minimálne také húževnaté ako toto a aby primátor či primátorka mali spoločnú motiváciu aj priority ako súčasné vedenie mesta a zastupiteľstvo – Leopoldov a Leopoldovčanov.

(bereg-)

Príbeh Leopoldova je znovu v predaji

Keď v roku 2016 vyšla vo väznici pri príležitosti 160. výročia pretvorenia leopoldovskej pevnosti na väznicu knižka Príbeh Leopoldova s podnázvom História a súčasnosť pevnosti a väznice, jej náklad bol v priebehu necelého mesiaca úplne rozobratý. Vedenie väznice vtedy avizovalo dotlač publikácie. Keďže po publikácii je neustály dopyt a nové vydanie nevyšlo ani po dvoch rokoch, vydať knižku znova sa rozhodlo vedenie mesta. Verejnosti ho prezentuje ako druhé pozmenené vydanie, v ktorom bola okrem sprievodných častí doplnená galéria veliteľov pevnosti tak, ako to umožnil novší archívny výskum.

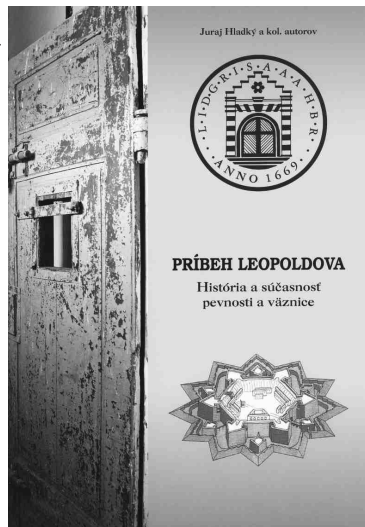
Publikácia Príbeh Leopoldova sa tematicky viaže len na objekt pevnosti a väznice. Na vyše sto stránkach reprezentatívna plnofarebná publikácia s formátom A4 a s pevnou väzbou stručnou a pútavou formou spracúva príbeh a osudy pevnosti a jej obyvateľov. Prvá kapitola približuje vojenské dejiny pevnosti, osobitne si všíma stavebno-technický vývin pevnosti, čitateľa vtáhuje do viacerých peripetií kuruckého obliehania, všíma si všeobecný úpadok významu pevností a hľadanie ich novších spôsobov využívania. Napokon rekonštruuje priebeh bojov o leopoldovskú pevnosť medzi cisárskymi a maďarskými vojskami v rokoch 1848 – 49, keď pevnosť kapitulovala.

V druhej rozsiahlej kapitole autori spracúvajú prerod pevnosti na väznicu a jej mladšie dejiny. Osobitne zaujme napr. kapitola o období, keď väznicu v rokoch 1858 – 1862 riadila reholníčka, energická matka predstavená Friederika Baumgartnerová, ktorej vnímanie výkonu trestu napokon do praxe v celom Rakúsko-Uhorsku neskôr priviedol reformátor európskeho väzenstva Emil Tauffer, zároveň neskôrš riaditeľ tunajšej väznice. Publikácia mapuje, ako sa v živote väznice a jej osadenstva podpísali obidve svetové vojny a prechody frontu, ale po prvý raz umožňuje spoznať aj tragiku 50. – 60. rokov na pozadí väzenských osudov politikov, kňazov, básnikov, intelektuálov i bežných ľudí, čo sa dajakým spôsobom hoci i fiktívne prehresili voči vtedajšej politickej mašinérii.

Publikácia odкрýva aj priebeh prvých vzbúr a útekov z väznice od jej vzniku, predstavuje prvé disciplinárne tresty a osobitne sa venuje vzbure odsúdeným v roku 1990 a tragickej masacre, ktorá nasledovala o rok neskôr.

Tretia kapitola predstavuje súčasnú väznicu ako celok a nezainteresovaným umožňuje urobiť si predstavu o spôsobe a podmienkach výkonu trestu odňatia slobody alebo výkonu väzby. Čitateľ sa dozvie dokonca čo-to aj o bezpečnosti a ochrane väznice, o jednotlivých oddeleniach, výrobných prevádzkach a účelových zariadeniach. Publikáciu dotvára množstvo zobrazení a fotografií pevnosti, jej intravilánu, budov a ich inventára či ľudí, ktorí v rôznych kontextoch prišli dočinenia s ňou. Knižka tak predstavuje ojedinelú publikáciu, ktorá pútavo a prehľadne predstavuje dejiny pevnosti a väznice. Publikáciu si môžu záujemcovia zakúpiť na mestskom úrade.

(ra)

Dokument o R. Dobiášovi vzniká aj v pevnosti

Alenu Čermákovú pozná široká verejnosť najmä ako autorku filmového dokumentu o Antonovi Srholcovi. No ešte väčšia časť verejnosti ju pozná ako interpretku šansónov a obdivovateľku Edit Piaf. Najnovšie sa do Leopoldova vrátila opäť, aby pracovala na ďalšom svojom filme o básnikovi, spisovateľovi a politickom väzňovi Rudolfovi Dobiášovi. Aj o tomto filme sme sa ňou porozprávali.

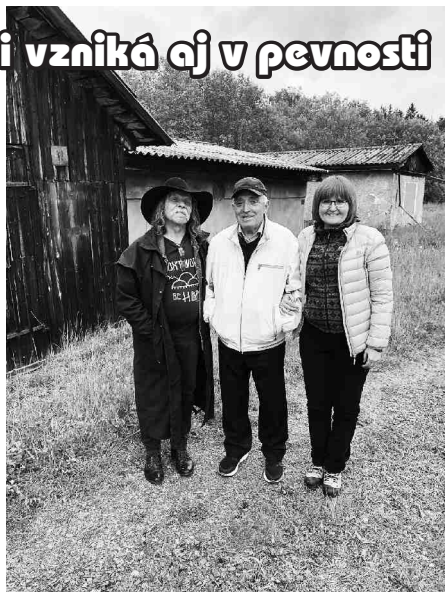
- Film o Antonovi Srholcovi završil moju veľkú tému otec. Keď som mala 28 rokov, nakrútila som film s názvom *Vyvliekanie z vlastnej kože* o vysporiadaní sa so vzťahom k biologickému otcovi, ktorý bol deväťkrát súdne trestaný za rôzne delikty a ktorý veľmi negatívne ovplyvnil môj život. Mimochodom, sedel aj v Leopoldove. Bol to sociálny autobiografický dokumentárny film, s ktorým som VŠMU absolvovala. Duševnú rovinu môjho života charakterizoval film *Všetko je v nás* o hlasovom pedagógovi Františkovi Tugendliebovi. A tretí film *Anton Srholec* odrážal duchovnú rovinu. Sme telesné, duševné a duchovné bytosti. Každú z týchto rovín musíme rozvíjať a chápať. Ale ak nepoznáme svoju skutočnú duchovnú hodnotu, ani jedna z tých ostatných nie je rozvinutá správne. Tieto filmy považujem za súčasť môjho osobného vyzrievania a tiež slúžia ako svedectvo mnohým, ktorí uviazli v presvedčení, že s pobabraným životom sa nedá nič urobiť. Film o živote a tvorbe Rudolfa Dobiáša bude iný. Nebudem v ňom viditeľná tak ako v trilógii. Budem tichým pozorovateľom krásna a tiež sprievodcom života a tvorby Rudolfa Dobiáša na pozadí historickej doby od roku 1934, keď sa narodil, po súčasnosť.

V jednom z rozhovorov v rozhlase hovoril kameraman Richard Krivda, že časť filmu o Rudolfovi Dobiášovi sa nakrúca v autentickom prostredí leopoldovskej väznice. Podobne aj v Jáchymove, Ostrove nad Ohří a na ďalších miestach.

- V Leopoldove som nakrúcala v starej samoväzbe, v priestoroch, kde sedeli za komunistického režimu, najmä v 50. rokoch, ľudia za vieru či politické názory v samotkách. Ako speváčka som spievala niekoľko rokov pri leopoldovskej pevnosti pri kladení vencov na pamiatku nespravodlivo odsúdených. Bola to Pieseň o slobode – hymna politických väzňov. Text k nej napísal Anton Srholec a hudbu Ivan Čermák.

Pristavme sa ešte pri dokumentárnom filme o Rudolfovi Dobiášovi. Často ho možno vídať vo vlaku na trase Trenčín – Bratislava a aj on sa často zúčastňuje na každoročnej spomienke pri vstupe do leopoldovskej väznice, kde je pamätná tabuľa na osudy politických väzňov. Konfederácia politických väzňov Slovenska tam roky pripravuje vždy koncom augusta pietnu spomienku, bolo to tak aj tento rok.

- Rudolf Dobiáš je autorom viacerých kníh. V 50. rokoch niekoľko rokov prežil vo väzení. Žije v ústraní pri Trenčíne, takmer by nám unikol z dosahu. Takmer by prešiel životom ako jeden z mnohých. Nepovšimnutý. Len preto, že je tichý. Príliš poetický na túto dobu i na tú minulosť, i budúcu. Ako by snád ani nebol potrebný do akejkoľvek doby. Snivý rojko, poetic-

ká duša, kochajúca sa vo výtvarnom umení a živote všeobecne. Človek silnej morálky, rodinne založený, žijúci pre tu a teraz. Zberateľ príbehov, smútiaci a súcitný spoločník mnohých. Priateľ na život a na smrť. Pre ktorú dobu by bol prijateľný? Koľko takých Dobiášov prešlo životom akoby nič? A keby nemali svojich najbližších alebo obdivovateľov, nikdy by sme sa o nich nedozvedeli. Rudolf Dobiáš napísal množstvo detských kníh, rozhlasových hier pre deti a mládež, pre dospelých, básne, romány, literatúru faktu. Zopár citlivých ľudí sa snaží o to, aby bol na sklonku svojho života navrhnutý na Nobelovu cenu za literatúru. Za Slovensko, ktoré je k nemu ľahostajné, ako aj k jeho tvorbe. Čas však beží. Nobelova cena za literatúru sa udeľuje ľuďom, ktorí žijú. Rudolf Dobiáš s podlomeným zdravím po žiadanom ocenení netúži. Chce ešte napísať báseň, dopísať rozrobené, dožiť ďalší deň v úžase, akým je dar života. Chce vydať svedectvo o sebe, o dobe, v ktorej žije a žil. Chce si užiť ešte slobodu, ktorá bola vybojovaná v 90. rokoch, aj keď demokracia a sloboda majú svoje trhliny. Má aj prorocký pohľad do čias budúcich, čo vzhľadom na jeho vek a múdrosť je odkaz nám ostatným. A my chceme priniesť o ňom film, zoznámiť Slovensko s jeho životným príbehom, citlivosťou jeho duše, kvalitou literatúry, názorom na svet i život. Priniesť trochu kultúry do sociopatického sveta, sveta plného obludných celebrit bez obsahu a priniesť trochu otázok a tiež odpovedí, v čom je ľudský život krásny. V čom je cena života.

Už sme spomínali, že jedno z vašich povolaní je to spevácke. Najmä tí emocionálne založení poslucháči, čo naozaj počúvajú nielen ušami, vedia, že viete dať do svojich šansónov všetko. A je jedno, či je to pôvodný šansón od Edít Piaf, Hany Hegerovej alebo vaša pôvodná pesnička. Kedy si vám učarovali aj Mireille Mathieu či Eva Kostolányiová.

- Ľudia ma poznajú najmä ako hlasovú pedagogičku Superstar 1. Spev populárnej piesne ma sprevádza od mojich 17 rokov. Hlasovú pedagogičku robím od 1990 a je to oblasť, ktorá je krásna, veľmi zaujímavá, ušľachtilá, mnohým ľuďom sa pri spievaní uvoľní čosi zabetonované v duši a uzdravujú sa spevom. Sama spievam šansón, aby som vyspievala, ako Anton Srholec hovoril, pocity aj za druhých. Vyštudovala som v roku 1994 réžiu dokumentárneho filmu na VŠMU. Ako režisérka som nakrútila viacero filmov, televíznych relácií, dokonca som pracovala pre televíziu Luna, kde som do relácie Fotelka vybrala ako moderátorov teraz populárnych hercov Petru Polnišiovú, Dana Dangla či Bibianu Ondrejkovú. Film o Rudolfovi Dobiášovi by som chcela ukončiť budúci rok v lete. Premiéru chystám na jeseň a verím, že pôjde do kín.

Martin Jurčo

KONTROLY NA TRATI A NÁSTUPIŠTIACH SÚ AJ V LEOPOLDOVE

Každý týždeň zverejňujú Železnice Slovenskej republiky štatistiky nehodovosti a mimoriadností na tratiach. Okrem samovrážd, ktoré tvoria výraznú časť kolízie chodcov s vlakom, zahynie tretina ľudí pod kolesami vlaku len preto, že prechádzala cez trať tam, kde je to zakázané. No aj na širšej trati je prechádzanie koľají nebezpečné, neraz nemusíme odhadnúť vzdialenosť a rýchlosť prichádzajúceho vlaku, inokedy nemáme dobrý rozhľad. Naša železničná stanica a úseky najmä trate 141 smerom do Hlohovca sú potenciálne veľmi nebezpečnými miestami kolízie chodcov s vlakom. Doteraz majú všetci z nás v pamäti tragickú nehodu na žilinskom zhlaví leopoldovskej železničnej stanice, kde vyhasol mladý život pod kolesami IC rýchlika. A takýchto úsekov je viacero v celom regióne. Aj preto železnice v spolupráci s políciou pripravili projekt Stihnem – nestihnem, ktorý sa zameriava na prevenciu nehôd chodcov na tratiach.

Projekt spustili pri železničnom priecestí neďaleko trnavského Kamenného mlyna. Nebola to náhoda. Práve okraj sídliska Prednádražie v Trnave a trať kopírujúca cestu lákajú mno-

hých chodcov prechádzať od sídliska cez trať. V miestach je niekoľko vychodených cestičiek, ktoré to potvrdzujú. Podobne je to v Leopoldove pri prechádzaní trate napr. medzi Ulicou I. Kraska a Strečanského ulicou, pri protihlukovej bariére do Červeníka a inde.

Projekt Stihnem – Nestihnem je zameraný na kontrolu nelegálnych prechádzaní cez železničnú trať. „Zrážka s mnohotonovým kolosom, ktorého brzdná dráha je v závislosti od dĺžky a hmotnosti vlaku niekoľko stoviek metrov, znamená väčšinou fatálny následok. Často sa stáva, že si chodec v oblúku trate nevšimne vlak, šmykne sa alebo sa mu niekde zasekne noha,“ hovorí riaditeľ Odboru bezpečnosti a inšpekcie GR ŽSR Marián Bošnák. Železnice ako správca kolaj a železničnej infraštruktúry s políciou vybrali celkovo 82 nelegálnych priechodov po celom Slovensku. Začali už minulý rok a kontroly budú opakovať každý štvrtrok. Na spomínaných miestach budú hliadky železničnej polície v najfrekventovanejšom čase monitorovať pohyb osôb. Podobne aj na 37 priecestiach, kde vodiči najčastejšie porušujú predpisy. Ide najmä o prechádzanie priecestím rýchlosťou vyššou ako 30 kilometrov za hodinu. „Každý z previnilcov, ktorý bude prichytený pri priestupku, v rámci jeho riešenia dostane aj informačný leták. Tam je podrobne a zrozumiteľne vysvetlené ako správne prechádzať cez železničné priecestie a kde a ako je dovolené prechádzať cez železničnú trať,“ pripomína hovorkyňa železníc Martina Pavlíková a pripomína, že podľa zákona je chodcom povolené prechádzať trať iba na vyznačených koridoroch. Pokiaľ ide o priecestia – na území Leopoldov sú to najmä tri – pri kine Osveta, na Kukučínovej ulici a na Gucmanovej ulici. Najproblematickejšie je, hlavne ak ide o rýchlosť prechádzajúcich áut, to pri kine Osveta.

A ktoré obávané lokality si zobrali na mušku v Leopoldove? Najmä úsek úrovňového služobného priechodu medzi druhým a prvým nástupištom železničnej stanice, úrovňového priechodu od konca nástupišť smerom na Červeník a ku kinu Osveta. Pri takejto nedávnej kontrolnej akcii 10. apríla zaznamenali príslušníci železničnej polície desiatky priestupkov. „Celkovo na Slovensku ročne zistíme päťtisíc takýto priestupkov. Je to len zlomok z toho, čo sa reálne deje na železnici. Mnohokrát to riešime nielen uložením sankcie, ale najmä dohovorením a napomenutím. Mám osobnú skúsenosť. Vystupujem v Bratislave na hlavnej stanici každý deň a vidím prechádzanie cez koľaje, naskakovanie do vlaku, tlačenie sa na okraji nástupišťa. Cestujúcich môžete napomínať neustále, no výsledkom sú aj tak spomínané štatistiky,“ pripomína riaditeľ odboru ŽP prezídia policajného zboru Marek Petruš a hovorí, že pri mnohých takýchto akciách už príslušníci Železničnej polície zabránili tragédii. Napríklad tým, že zabránili chodcovi aby vstúpil do koľajiska tesne pred prechádzajúcim vlakom, nedávno však príslušníci poskytovali prvú pomoc človeku, ktorého zachytil vlak. Ako pripomína Marek Petruš, kontroly a pokuty – to je len represia. Situáciu by pomohlo riešiť zavedenie dopravnej výchovy do škôl.

Text Martin Jurčo, foto jh

Aj keď tanky v mestečku neboli, atmosféra bola napätá

Tank na námestí v Hlohovci
(z výstavy o auguste 1968
v slovenských mestách v Slovenskom rozhlase).

Tanky síce v uliciach neboli, ale ešte skôr, ako sa začala okupácia, na začiatku augusta 1968 začali Leopoldovčania oveľa intenzívnejšie podporovať vtedajšie vedenie štátu. Takmer všetci obyvatelia podpísali rezolúciu na podporu Alexandra Dubčeka a jeho politiky. Dodnes má Miloš Jančár starostlivo uložené tieto dokumenty súvisiace s horúcim augustom roku 1968. Pretože nie sú len o dejinách mesta, ale aj o jeho rodine. Nielen podpísané háčky rezolúcie, ale aj známu brožúrku, ktorá vyšla na jeseň v roku 1968 a sumarizuje okupačné dni na Slovensku a v celom Československu za posledné obdobie. Do rezolúcie na podporu politiky Pražskej jari, Alexandra Dubčeka a komunistických politikov reformného krídla sa podpísali takmer všetci obyvatelia nášho mesta.

V Leopoldove bolo rušno počas celého augusta. Už 3. augusta 1968 sa rozbehla spomínaná rezolúcia na podporu Alexandra Dubčeka ako predsedu komunistickej strany a Ludvíka Svobodu, nového prezidenta. „Akciu vtedy pripravoval môj otec Karol Jančár, ja s bratmi Karolom a Oskarom sme mu pri tom pomáhali. Viem, že podpisové archy boli pred vtedajším národným výborom, tam, kde je dnes mestský úrad. Bol tam stôl a ľudia podpísovali,“ hovorí Miloš Jančár. „Okrem toho sa chodilo po Leopoldove s podpisovými háčkami.“ Dodnes má doma starostlivo uschované jednotlivé listy petície na peknom papieri písanom na stroji. Aj dnes možno z tejto rezolúcie zacitovať: „My, občania obce Leopoldov, bez rozdielu straníckej príslušnosti, národnosti a náboženského presvedčenia ubezpečujeme Vás, že na progresívnej ceste máte úplnú našu podporu a pevne veríme, že prebiehajúce rozhovory rozptýlia nedorozumenie a neopodstatnené obavy piatich sesterských strán spriatelenejších socialistických štátov. Sme s Vami, veríme Vám! Obyvatelia obce Leopoldov.“ Rezolúcia teda bola prijímaná v čase, keď sa rokovalo o budúcnosti Československa a v tlačí i rozhlase sa ozývali rôzne informácie o nespokojnosti niektorých socialistických štátov z progresívneho vývoja v Československu. „V rezolúcii išlo o podporu politiky Alexandra Dubčeka a prezidenta Ludvíka Svobodu. Ak si dnes prezeráme mená podpísaných, na 99 %

sú tu mená Leopoldovčanov. Podpisovali celé rodiny. Myslím, že na vtedajší Leopoldov to bol úspech,“ hovorí Miloš Jančár a spomína na augustové dni roka 1968.

O dva týždne na to sa začala okupácia Československa. Leopoldovčania však stáli na správnej strane, aj keď sa politická situácia vyvíjala inak. Fotografie z augustových dní roka 1968 sa však nenašli. „Dokonca som zisťoval, či niekto v Leopoldove nemá fotky z tohto obdobia, no zdá sa, že všetko skončilo v nenávratne. Mal som vtedy 14 rokov a boli sme s kamarátmi na Počúvadle na bicykloch. Večer 20. augusta sme naštartovali bicykle z Počúvadla a prišli sme nadráňom. Ráno ma budila mama s tým, že prišli Rusi. No v skutočnosti Leopoldov obsadili Maďari, pretože to boli vojská, ktoré prišli z juhu do Československa. Chaos bol trochu okolo vtedajšieho národného výboru, ale nebolo to také dramatické, ako poznáme obrázky z väčších miest, kde tanky blokovali cesty a podobne. Že by sa to prejavovalo nejakým ozbrojeným odporom, to nemožno povedať,“ hovorí M. Jančár. Ľudia svoj hnev aspoň vybijali písaním rôznych nápisov, ktoré vyjadrovali ich pocity. „Napríklad na dnešnej Štúrovej ulici bol na ceste bielou farbou nápis *Smrť okupantom*. Na dome kultúry železničiarov oproti železničnej stanici bola veľká šibenica a na nej kresba zavesenej hushi. Na dnešnej Holubyho ulici ako bol niekedy vagón a predajňa drogérie. Tam na múr niekto napísal *Pozor Maďari s tvrdým y*. Tento nápis tam bol celé desaťročia, nebolo ho tak výrazne vidieť, zrejme preto ho nikto nechcel zatrieť. Vydržal tam až do 90. rokov. Dnes tam tento múr už nestojí. Čo som ešte počul od otca, spomínal, že Mestečania obracali smerovacie dopravné značky, názvy na vstupoch do obcí a miest,“ hovorí M. Jančár.

Ešte pripomeňme, že organizátor petície Karol Jančár bol politicky nepohodlný v 50. rokoch, v roku 1968 bol rehabilitovaný a angažoval sa aj na úrovni vtedajšej obce, ktorá bola na ceste k štatútu mesta. Po nástupe normalizácie bol zasa nepohodlným, aj keď to na papieri už nedostal. Až syn Oskár, ktorý dnes žije v Alekšinciach, sa hlásil do zamestnania do vtedajšieho ZNV, no z vedenia väznice dostal odpoveď, že pre politické postoje svojho otca v roku 1968 nemôže byť prijatý do zamestnania.

Martin Jurčo, foto archív M. Jančára

Nápis z roku 1968 na Holubyho ulici

V parku miniatúr, ale i loďou do Viedne

Leopoldovská základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých má bohatý program, o niektorých akciách by som sa chcela s vami podeliť. Pri premýšľaní nad výletmi, ktoré organizujeme sa snažíme nachádzať vždy niečo nové, čo ešte naši členovia nepoznajú. V máji sme organizovali výlet do Podolia, je tam Park miniatúr, kde je pod holým nebom v súčasnosti umiestnených 68 modelov hradov, zámkov, kostolíkov, chát a rozhľadní a rodných domov. Z Podolia sme sa vybrali do Čachtíc, kde sme sa vybrali na Čachtický hrad, tí, ktorí si netrúfali, zostali v dedine a popozerali si okolie. Po náročnom výstupe na hrad sme si dali spoločný obed v reštaurácii Alžbetka a po obede sme si prezreli múzeum v Draškovičovom kaštieli, kde je zachytená bohatá kultúrna tradícia a ľudová kultúra tohto mestečka, dnes obce v novomestskom okrese. Expozícia predstavuje kolekciu historických zbraní, dobových dokumentov, odevných súčiastok a šperkov, súbor portrétov príslušníkov miestnych šľachtických a zemianskych rodov, exponáty nájdené pri historicko-archeologickom výskume objektov a pri rekonštrukčných prácach. Ľudovú čachtickú kultúru pripomínajú keramické nádoby a umelecké artefakty. Z Čachtíc sme sa vybrali síce unavení, ale s elánom na prehliadku hradu Beckov. Je to jedna z najkrajších a najimpozantnejších národných kultúrnych pamiatok Slovenska. Domov sme sa vrátili plní pekných dojmov a zážitkov. Po kultúrnych zážitkoch na Slovensku sme sa v polovici augusta vybrali na výlet loďou Twin City Liner Bratislava-Viedeň a späť. Plavba, počas ktorej sme mali panoramatický výhľad na krásnu okolitú prírodu, trvala 90 minút a veľmi sme si ju užívali. Po príchode do centra sme mali na prehliadku mesta Viedne zhruba štyri hodiny. Bolo skutočne z čoho vyberať, my sme si prezreli historickú časť mesta, najviac nás upútal Dóm sv. Štefana, ktorý je symbolom Viedne, Hofburg-Sisi múzeum, cisárske apartmány, ale i Viedenskú radnicu, ktorá je srdcom viedenského politického života. Prehliadku Viedne sme zakončili v cukrárni, kde nesmela chýbať Sacherova torta a viedenská káva. Síce unavení, ale spokojní sme si ešte raz užívali plavbu loďou do Bratislavy. Podujatí, ktoré pripravujeme celoročne je omnoho viac, a je pozitívne, že sa ich napriek zdravotným problémom, zúčastňuje veľa našich členov. Najbližšie sme boli na výlete na zámku v Ledniciach a Dni otvorených dverí Rádia Regina v obrátenej pyramíde Rozhlasu a televízie Slovenska. Ale o týchto zážitkoch viac nabudúce.

Zdenka Karabová, predsedníčka ZO SZTP Leopoldov

Emil Kunovič spojil svoje detstvo s Mestečkom

Meno Emila Kunoviča poznajú azda najmä zaniatení znalci našej populárnej hudby. O jeho texte piesne Keby náhodou, ktorej text pokračuje: ...pán Verne išiel vôkol nás... hovorí aj Július Satinský v jednej zo svojich kníh ako o typickom romantizujúcom texte o detstve. Spieval ju Karol Duchoň pred 45 rokmi v roku 1973 na Bratislavskej lýre. Emil Kunovič bol vtedy v najlepšej forme. Aj keď sa nenarodil v Leopoldove, v našom mestečku vyrastal a jeho mama tu žila do vysokého veku.

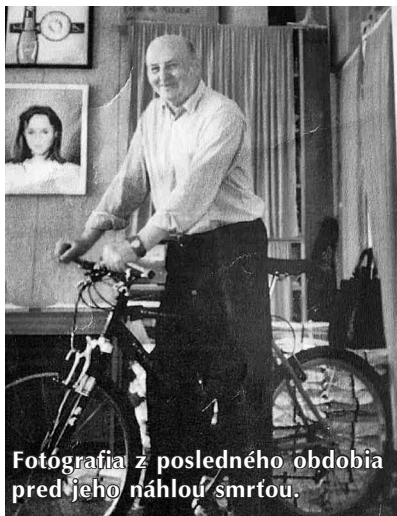
Emil Kunovič (28. apríla 1937 Nitra – 21. november 2017 Bratislava) maturoval v Hlohovci a v roku 1959 absolvoval Vysokú školu pedagogickú v Bratislave. V rokoch 1960 – 1965 bol redaktorom denníka Práca, potom pracoval v rôznych mesačníkoch a od roku 1975 bol samostatným tlačovým redaktorom vo vydavateľstve Pravda. Počas svojich vysokoškolských štúdií začal publikovať básne v rôznych periodikách. V roku 1967 začal písať aj prvé texty populárnej hudby, až sa ich nazbieralo niekoľko desiatok a viaceré z nich vyšli aj na platniach, keďže ich napokon bolo vyše sto. Okrem textu piesne Keby náhodou spomeňme pesničku Les je môj svet, na hudbu Vieroslava Matušíka naspievali Peter Vašek a Dušan Grúň na Bratislavskej lýre 1974. Spomeňme aspoň niektoré ďalšie: Dlane plné šťastia (spievala Eva Kostolányiová na festivale v Sokolove v roku 1974), Už nemám gavaliera, Dobrý vietor do plachiet (E. Kostolányiová), Láska bez alibi (G. Hermelyová), Galéria detských snov (H. Vrtichová), Sen (D. Grúň), Fontány (P. Vašek), Túlavá lutna (L. Nosko), Prvá električka (G. Šusteková), Romanca (J. Kocianová), Striebro koľajníc (M. Klesniaková) a mnohé ďalšie.

Na Emila Kunoviča si takto zaspomínal náš rodák, novinár Ivan Szabó vo svojej knihe Žaby na Trolaskoch. „Jeho otec pracoval ako dozorca vo väznici. Rodina nebývala v objekte väznice, ale za ním. Miestu sa hovorilo prechodný ústav. Žišla mi na um spomienka na Emila

Emil Kunovič v detstve s matkou a svojimi bratmi

Kunoviča zo školských čias. Učiteľ Rudolf Zelenay plánoval, že so žiakmi nacvičí divadelnú hru Vlajky na vežiach, ktorú napísal vtedy slávny sovietsky pedagóg Makarenko. V hre vystupovali dve hlavné postavy. Tichý, múdry a spravodlivý chlapec, ktorého mal hrať Emil. Druhá postava bola pravý opak kladného hrdinu. Búrlivák, vodca akejsi skupiny neprispôsobivých. Toho som mal stvárniť ja. Prebehlo niekoľko skúšok v škole, no na javisko sa hra nikdy nedostala a mne doteraz vrta v hlave prečo. (...) S Emilom sme sa neskôr často nevidali. Hádam v 60. rokoch minulého storočia, keď pracoval ako zástupca šéfredaktora v Journal Magazíne, kde bol šéfredaktorom Milan Piovarči. (...) Roku 1972 vyšlo posledné číslo Journal Magazínu s redakčným príspevkom: Nie zbohom! Dovidenia! Napokon si našiel tiché miesto na propagačnom oddelení vo Vydavateľstve Pravda, vo volakedajších propagačných dielnach vedľa Divadla P. O. Hviezdoslava. A práve v tomto období si našiel kútik pre svoju tvorbu – pesničkové texty. Keď obdobie Bratislavskej lýry prešlo, spýtal som sa ho, prečo nezostal verný textom populárnej hudby. Prezradil mi, že texty písať neprestal, ale píše ich pre spevákov a muzikantov realizujúcich sa v dychovej hudbe. Ak si dobre pamätám, hovoril, že napísal 90 textov pre dychové súbory. Po roku 1989 sa vrátil k redaktorstvu, a to do novovzniknutého Slovenského denníka,“ spomínal Ivan Szabó.

Fotografia z posledného obdobia pred jeho náhlou smrťou.

Martin Jurčo, foto archív

Biológovia na repkovom poli pri Leopoldove skúmali hmyz Narátali 43 druhov

V roku 2017 bol v extraviláne mesta Leopoldov uskutočnený štvormesačný entomologický výskum v rámci bakalárskej práce na Katedre biológie PdF TU s témou *Spoločenstvá lúčneho hmyzu (Insecta) v poraste repky olejnej (Brassica napus)*. Podstatou bolo skúmanie výskytu aktívne lietajúceho hmyzu a pavúkovcov na poľnom biotope. Tam sme situovali dve stanovišťa situované na okraj a v strede poľa. Cieľom práce bolo porovnať výskyt hmyzu na zvolených stanovištiach počas celého vegetačného obdobia rastliny, od začiatku rastu, cez kvitnutie, odkvitnutie rastliny, tvorbu plodov až po samotné skosenie plodiny.

Na začiatku našej práce sme si vytýčili predpoklady: 1) *Predpokladáme, že počas obdobia kvitnutia bude na poraste repky olejnej väčšia početnosť a druhové zastúpenie hmyzu ako mimo obdobia kvitnutia.* 2) *Predpokladáme, že na okraji poľného biotopu bude väčšia početnosť a druhové zastúpenie hmyzu ako v strede poľného biotopu.*

Na zber živočíšneho materiálu sme využili metódu nárazových lepových pascí, ktoré sme si vyrobili pomocou tvrdej priesvitnej fólie vo veľkosti 10 x 10 cm. Fólie boli štetcom pokryté insekticídnym lepidlom, ktoré sme v týždňových intervaloch pripevňovali na stonku pod vrchol súkvetia repky pomocou tenkých drôťov. Na každom stanovišti sme označili 10 rastlín vzdialených od seba jeden meter v línii 10 metrov porastu plodiny. Urobili sme trinásť zberov, pričom každých 7 dní sme pasce vymieňali za nové. Celkový počet pascí vyhodnotených počas celého vegetačného obdobia rastliny (apríl – júl 2017) bol 260.

Zo všetkých hospodárskych plodín, ktoré sa pestujú na poliach, práve repka potrebuje naj-

viac chemických látok, preto je veľmi náročná na pestovanie. Pre jej rast je nevyhnutný postrek proti škodcom, dostatok živín a hnojenie. Na repke bolo počas vegetačného obdobia zrealizovaných 11 chemických zásahov na ničenie hmyzu, húb, burín, ale aj chemické ošetrovanie na regulovanie rastu, zníženie zberových strát a zlepšenie úrodnosti pôdy.

Celkovo sme počas zberov získali na plodine repky olejnej 9078 jedincov hmyzu. Tie sme systematicky zaradili do 9 radov, 31 čeladi a 43 druhov. Na okraji poľa sme získali 5743 a v strede poľa 3344 jedincov. Najviac vyskytujúce sa druhy patrili do radov chrobáky (*Coleoptera*) a dvojkrídlovce (*Diptera*). Počty jedincov (N/ex.) a vypočítané percento dominancie (D/%) hmyzu uvádzame v tabuľke 1.

Tabuľka 1: Počet jedincov hmyzu (exemplárov) a ich dominancia (%) na stanovištiach (A – okraj poľa, B – stred poľa) počas rastu, kvitnutia a kosby plodiny repky olejnej (*Brassica napus*)

Rad	Stanovište A Okraj poľa		Stanovište B Stred poľa		Celkový počet (dominancia)	
<i>Pavúky</i>	22 ex.	0,38 %	14 ex.	0,42 %	36 ex.	0,40 %
<i>Podenky</i>	-		1 ex.	0,03 %	1 ex.	0,01 %
<i>Bzdochy</i>	47 ex.	0,82 %	3 ex.	0,09 %	50 ex.	0,55 %
<i>Rovnakokrídlavce</i>	232 ex.	4,05 %	31 ex.	0,93 %	263 ex.	2,90 %
<i>Sieťokrídlavce</i>	30 ex.	0,52 %	3 ex.	0,09 %	33 ex.	0,36 %
<i>Chrobáky</i>	2769 ex.	48,29 %	1230 ex.	36,78 %	3999 ex.	44,05 %
<i>Blanokrídlavce</i>	362 ex.	5,97 %	421 ex.	12,59 %	763 ex.	8,40 %
<i>Motýle</i>	19 ex.	0,33 %	6 ex.	0,18 %	25 ex.	0,27 %
<i>Dvojkrídlovce</i>	2273 ex.	39,64 %	1635 ex.	48,89 %	3908 ex.	43,05 %
Celkom	5743 exemplárov		3344 exemplárov		9078 exemplárov	

Najviac vyskytujúci sa druhmi boli skočky (*Psylliodes sp.*) z radu chrobáky (*Coleoptera*), z ktorých sme zaznamenali až 3824 jedincov (42,12 %). Živia sa požieraním listovej žilnatinu kapustovitých rastlín, čím ich značne poškodzujú.

Vo výskume sme sa ďalej venovali sezónnej dynamike spoločenstiev hmyzu na poraste repky olejnej, ktorú sme sledovali na oboch stanovištiach. Krivky sezónnej dynamiky upozornili na odlišnú kvantitatívnu účasť hmyzu na zvolených stanovištiach najmä v období po odkvitnutí plodiny. Tento rozdiel bol spôsobený najmä prítomnosťou okolitých lúčnych a nekulturných rastlín, ktoré sa nachádzali na okraji poľa vo veľkom množstve, zatiaľ čo stred poľa tvoril rovnorodý porast sledovanej plodiny repky.

Pomocou trinástich zberov sa nám podarilo zachytiť celé vegetačné obdobie repky olejnej. *Predpoklad č. 1* sa nám nepotvrdil, pretože po porovnaní výsledkov sme zistili, že po odkvitnutí repky olejnej sa na poraste vyskytovalo väčšie množstvo hmyzu ako počas kvitnutia plodiny. Pravdepodobne to súvisí s premnožením potenciálnych škodcov skočkovitých chrobákov rodu *Psylliodes sp.*, svojou výživou viazaných na listovú žilnatinu a plody olejnej plodiny. *Predpoklad č. 2* sa nám potvrdil: na okraji poľa sa vyskytovalo väčšie množstvo hmyzu ako v strede poľa z dôvodu väčšej floristickej pestrosti kvitnúcich druhov rastlín.

V závere vyslovujeme poďakovanie spoločnosti FOOD FARM, spol. s r. o., v Leopoldove, ktorá nám poskytla vhodný poľný biotop na realizáciu výskumu. Neskôr by sme chceli porovnať vplyv používania insekticídnych a herbicídnych prostriedkov na kvalitatívno-kvantitatívne zastúpenie spoločenstiev aktívne lietajúceho hmyzu viazaného svojím vývinom a výživou na porast hospodársky významnej plodiny repky olejnej.

Bc. Vanesa Velšicová, PaedDr. Radoslav Kvasničák, PhD.

Napriek tomu, že vatra sa nerozhorela, leopoldovské guláše prekvapili

Dvanásť ročník varenia leopoldovských gulášov mal viacero zaujímavých špecifik a novín. Jedným z nich bolo napríklad počasie. Kým organizátori si nevedeli spomenúť na dajaký upršaný z predchádzajúcich ročníkov, v sobotu 1. septembra súťažiaci družstvá prekvapilo viacero prehánok a napokon aj búrky. Napriek tomu sa súťažiaci nedali odradiť nie veľmi priaznivou predpoveďou počasia a prišli do Spolkovej záhrady predstaviť svoje kulinárske umenie. Zaujal aj v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi prekvapivo vysoký počet súťažiacich družstiev – z pätnástich prihlásených pre nepriazeň počasia svoju účasť vzdalo len jedno družstvo a tak sa predstavilo 14 súťažných tímov.

Tým pätnástym družstvom bolo družstvo, ktorého úlohou je pohostiť všetkých návštevníkov – družstvo mestského guláša. Tento rok bol jeho hlavným kuchárom Tomáš Šablický, ktorému pri kotlinách intenzívne pomáhali Stanislav Piovarčí, Gustáv Zenner a Matej Jančár a takisto rokmi zohratá zostava dám v zložení paní Beníkovej, Púšovej, Zennerovej, Ďurišovej, Kožíkovej, Krausovej, Miklošovej a Gažíkovej. Organizátorom dobrovoľnícky pomohol Martin Majtán.

Hoci počasie nevyšlo ideálne, špeciálne aj tradičné guláše úspešne dovarili všetky družstvá a porota v zložení pani Emília Hársányiová a páni Sporinský a Serdel mala napokon ťažkú úlohu vybrať z gulášov ten najlepší. Vystriedali sa u nich na ochutnávke vzorky súťažných družstiev Susedia z Piešťanskej, Placebo, Závlahári, Sto +, Nohejbalisti, Sív Jastrabi, Marča team, Farmári, Zelenáči, Aminári, Peter Adamkovič, Jednorožec, Nový Pranier a Spolková záhrada. A nechýbala ani vzorka toho mestského guláša, hoci ten ako vždy sa súťažne nehodnotil.

A výsledok bol celkom zaujímavý – najviac bodov si odniesli Zelenáči, ktorí sa teda ukázali napriek názvu svojho družstva ako skutoční profesionáli. A neodniesli si len víťazstvo, ale po prvý raz aj originálny putovný pohár v podobe gulášovej misy, ktorú súťaži venoval

Miloš Jančár. Ten si môžu záujemcovia pozrieť v kvetinárstve Lila, kde bude čakať na víťaza budúcoročného leopoldovského varenia guláša. Okrem putovného pohára víťaz získal od prevádzkara Spolkovej záhrady Petra Pavlena novú kotlinu, ktorá víťazom azda posluží na prípravu guláša aj počas budúcoročnej súťaže. Ďalšie ceny do súťaže venovalo mesto. Víťazné družstvo tvorili Ján a Patrik Borovkovci. Druhý najchutnejší guláš podľa poroty uvarilo družstvo Romana Opata, resp. jeho dcéra Romana so spolužiačkou. A napokon tretie miesto obsadil Peter Adamkovič. Ako zaujímavosť dodávame, že ak by sa hodnotil aj mestský guláš, ten by skončil na druhom mieste, čo je naozaj výborná vizitka pre všetkých, ktorí sa na jeho príprave zúčastnili.

Populárna kapela Zenit dotvárala príjemné hudobné zázemie nielen družstvám variacim guláše, ale aj návštevníkom Spolkovej záhrady a tým, ktorí si opäť prišli vyskúšať svoju silu v zatĺkaní klincov na presnosť alebo populárnu súťaž v hádzaní leopoldovskou mrežou. Vyvrcholením podujatia aj tento rok mala byť vatra SNP, na ktorú sa zvyknú prihliadať najmä deti. Organizátorom sa ju však nepodarilo pre dážď zapáliť.

(jh)

FILMOVÉ NOCI MALI VEĽKÝ ÚSPECH

Vlaňajšia premiéra premietania na Námestí sv. Ignáca zažila v tomto roku možno ešte vydarenejšiu reprízu. Aj s malou obmenou – filmy, ktoré pracovníci mestského úradu zaobstarali, si mohli vybrať obyvatelia mesta sami prostredníctvom hlasovania, prípadne mohli doplniť ďalšie svoje návrhy.

Počas troch letných mesiacov sa v parku premietalo vedno deväť ráz od konca júna do prvej tretiny augusta. Predstavenia Filmových nocí pod hviezdami sa začínali vždy o pol desiatej večer. Na plátne sa väčšinou striedali komédie s romantickými filmami, ale nechýbali ani kriminálky či dobrodružné alebo špionážne drámy. Niektoré predstavenia navštívilo viac ako 150 divákov a len málokedy klesol ich počet pod sto. Aj tento rok mnohí z nich uprednostnili sedenie na deke v parku ako na pripravených kreslách a dotvorili si atmosféru letného kina podľa vlastných predstáv.

(jh)

CELOSLOVENSKÁ OPEKAČKA POD VÄZNICOU

Po roku sa kynologický areál pod pevnosťou stal miestom, kde členovia hlohovského A klubu Archa v sobotu 4. augusta zorganizovali stretnutie svojich členov, ich rodiny, priateľov, sympatizantov a členov klubov

z iných slovenských regiónov. Prišlo sem opäť vyše osemdesiat hostí z Myjavy, Trnavy, Hlohovca, Trenčína, Bratislavy, Prievidze, Bánoviec nad Bebravou, Pezinka, ba aj od Žiliny. „V kynologickom areáli sa stretávame už po šiesty raz. Je tu príjemné prostredie a zázemie nám vyhovuje,“ povedal prvý zo zakladajúceho leopoldovského organizátorského tandemu Cyril Putera – Jozef Gergič. Pri prípravách pomohli aj ich manželky a priatelia a opekačka, na ktorej nechýbal ani snrč guláš, sa mohla začať. Okrem družných priateľských či kamarátskych rozhovorov sa k slovu opäť dostali aj bendžo, gitary a ďalšie hudobné nástroje, takže areál popri posezení pri pagáčikoch, rôznych slaných báľešoch a inom slanom či sladkom pečive ožil country a populárnymi piesňami, ako sa na skutočnú opekačku patrí.

Leopoldovská opekačka býva len jednou z mnohých podujatí, ktoré zasa pripravujú členovia klubov v iných regiónoch. Stretávajú sa tak viac ráz do roka na rôznych podobných podujatiach, výletoch, plešoch či iných akciách. Jednou z nich býva aj ďakovná púť abstinentov a ich rodín v šaštínskej bazilike.

jh, foto: Tibor Helienek

RODINNÉ BICYKLOVANIE V RODINNEJ ATMOSFÉRE

Takto by sme mohli charakterizovať prvý ročník podujatia, ktoré zorganizovalo mesto pre milovníkov bicyklovania. Zodpovedal mu aj jeho názov Rodinné bicyklovanie alebo Na kolesách za šťastím. Uskutočnilo sa v sobotu 18. augusta a

účastníci naň vyštartovali o 9. hodine od mestského úradu. Trasa viedla popri Štrkovej a Madunickom kanáli do Drahoviec a ďalej okolo Váhu na piešťanskú lodenicu. Tí čo zaváhali sa nemali čoho obávať, lebo tempo šliapania do pedálov bolo naozaj priateľské či skôr rodinné, rešpektujúce všetkých účastníkov. Cyklovýlet tak bez problémov zvládli aj šestočlní bicyklisti. Azda len horúce augustové počasie spôsobilo, že na výlete sa zúčastnilo desať priekopníckych bicyklistov, ale veríme, že ten ďalší ročník bude pre rodinne založené tímy o to lákavejší. Organizátori ďakujú za aktívnu podporu prvého ročníka Lidii Ďurišovej, Jozefovi Špilajovi, tatino Beťákovi a synovi Filipkovi, Zuzane Pelzlovej, Ladislavovi Pelzlovi, Matúšovi Pelzlovi, Sára Pelzlovej, Sofii Pelzlovej a výlet na bicykli absolvovala aj organizátorka jazdy Ingrid Vidová.

(jh)

MALÁ FINANČNÁ

AKADÉMIA S KOZMIXOM

Financie... slovo, ktoré sa v súčasnosti skloňuje vo všetkých oblastiach. Aj v školách sa toto slovo obmieňa, a to v podobe finančnej gramotnosti.

Žiaci III. A a III. B mali tento školský rok možnosť prostredníctvom projektu Malá finančná akadémia s Kozmixom osvojiť si pojmy banka, platobná karta, platidlá, úver, rozpočet, príjem, výdavky, brigáda, práca na plný alebo čiastočný úväzok, s ktorými narábali od apríla do mája.

Ako zarobiť a investovať peniaze – to bola úloha pre našich treťiakov. Prostredníctvom rôznych aktivít (Zoznam hodnôt a priorít, Moje túžby a predstavy, Tvorba nákupného zoznamu a iné), ktoré boli ohodnotené ich vlastnou menou, si nakúpili makety budov. Výsledkom ich úsilia boli mestá LEOPOLAND a KOZMIX CITY. Počas dvoch mesiacov sa žiaci prevetili do bankárov, architektov, novinárov či stavbárov. Boli to mestá plné detských ihrísk, zelene, parkov, jazier, fontán, oddychových zón, cukrárni i ZOO. Nechýbala tam ani pestrofarebná škola, nemocnica či polícia. Kto chce tieto mestá vidieť naživo, môže prísť do priestorov našej školy na začiatku nového školského roka, kde budú vystavené. Chystáte sa aj vy stavať či rekonštruovať? Príďte sa inšpirovať prácou našich treťiakov.

Juríčková, M. Lišková – triedne učiteľky

VČERA, DNES A ZAJTRA (15)

Štátny teror a Spoločenská kronika

Mnohí z nás máme iste v pamäti zháňanie vŕskovakého materiálu a tovaru spotrebného charakteru v takzvaných predrevolučných časoch. Banány, mandarínky, pomaranče, zázračné zahraničné lieky, stavebný materiál, pracie prášky, toaletný papier, hračky, mäso, kapry... Postávanie v radoch akosi patrilo ku koloritu života bezstarostnej socialistickej rodiny. Bolo to napodiv, ale veľká časť obyvateľstva v konečnom dôsledku dokázala zohnať takmer všetko. Možno tomu napomohol aj systém rodinných prepojení či známostí a určite aj korupcia. Už vtedy sme potichu kritizovali bujnajúcu byrokraciu, ktorá sa nám zdala byť obľudná.

Potom však prišlo prebudenie. Stali sme sa výpredajom západného tovaru, technológií, ktoré boli už dávno prekonané, a, bohužiaľ, valila sa aj špina, ktorú sme doteraz registrovali iba z hŕstky filmov nastavujúcich „kritické zrkadlo“ kapitalizmu. My, ktorí sme sa zrazu ocitli na dlažbe, sme utrpeli šok takpovediac zo „slobody“. Najväčší prospech určite zaznamenala byrokracia – začala metastázovať. Narýchlo transformované a zbudované inštitúcie, ktoré sme dovtedy nepotrebovali, rástli ako huby po daždi a „klienti“ s otvorenými ústami, už bez štrngajúcich kľúčov, čakali v rade na doteraz nevídaný artikel – tlačivá. Registrácia na úradoch práce, v sociálnej poisťovni, zdravotnej poisťovni, na daňovom úrade či živnostenskom oddelení. Rozmnožili sa aj okresy a tým aj okresné aparáty. Všetky tieto inštitúcie naberali množstvo ľudí, ktorí si nás následne s radosťou vychutnávajú a šikanujú až doteraz. Treba povedať, že tomu výdatne po celý čas napomáhajú aj účtyhodné organizácie, akými sú zákonodarné orgány obsadené väčšinou nekompetentnými personami, ktoré vytvárajú nezmyselné zákony metódou pokus-omyl. Je pozoruhodné, že vznikla podobná inštitúcia na európskej úrovni, „trafika“, kde väčšinou končia odložený politici a hrajú sa ďalej za neslušné peniaze na piesočku zvanom európska legislatíva. Vymýšľajú absurdné pravidlá typu správny tvar vypestovanej uhorky, zákaz predaja 100-watových žiaroviek, najvyšší dovolený výkon vysávača, úsporné žiarovky naplnené ortuťovými parami, ktoré sú, mimochodom, vážnou environmentálnou záťažou...

Posledný výplod je implementácia nariadenia Európskej únie GDPR (General Data Protection Regulation) alebo všeobecné nariadenie na ochranu osobných údajov. Dostávate aj vy množstvo mailov od organizácií, s ktorými spolupracujete alebo máte s nimi čo dočinenia? Asi v zmysle GDPR vás informujú, že údaje o vás budú strážiť ako oko v hlave – inými slovami nič nehovoriaci oznam. Ani sami nevedia, či to vôbec treba posilať, stačilo, ak to poslal jeden horlivec a spustil lavínu pápežskejších ako pápež. V súvislosti s GDPR bola zrušená aj veľmi obľúbená Spoločenská kronika v našom časopise. Mnohí časopis čítali odzadu, kde mala kronika svoje stále miesto. Kedysi sa jubilanti zaradovali aj do vekových skupín a pre mnohých obyvateľov to bol zaujímavý zdroj informácií, kto sa koľko dožil a že na svoj vek dobre vyzerá. S úsmevom uvažujem, kto a ako by mohol údaj o veku zneužiť? Treba povedať, že boli aj občania, ktorí si neželali zverejnenie ich mena v kronike.

Takúto žiadosť redakcia bez problémov akceptovala. Potom sa upustilo od zverejňovania vekových skupín, pretože GDPR nie je žiadna novinka – doteraz nás gniaval slovenský Zákon o ochrane osobných údajov. Momentálne to vyzerá tak, že sa bojí každý každého a zavolať nahlas na ulici niekoho menom bude azda v budúcej európskej volovine, podporenej našimi servilnými vládcami, takisto protizákonné.

Aprpos, ak sa chcete dozvedieť, kto z vlastníkov nehnuteľností sa kedy narodil, navštívte katasterportál. Zadáte lokalitu, meno a dozviete sa všetko: aj kto má akého manžela, aké nehnuteľnosti v rámci príslušného katastra vlastní aj s presným dátumom narodenia. Už sa teším, kedy táto inštitúcia dostane masťnú pokutu a koho zato preradia na iné teplé miestečko. Ale predsa podľa iného zákona máme nárok na informácie. Alebo nemáme? Čo vlastne máme?

Vojtech Moravčík

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Viliam Mišovič**

Čierny: **Gorazd Kollárik**

Leopoldov 1982 (tréningová analytická partia)

Aljehinova obr. (B03)

1.e4 Jf6 (Aljehin tak hral už v konzultačnej partii v Zürchu

1921.) **2.e5 Jd5 3.d4 d6** (Čierny sa môže pokúsiť podryť cen-

trum bieleho aj iným spôsobom: 3. - c5 4.c4 Jc7 5.d5 d6

6.e6 f:e6 7.Sd3 podľa partie Keres vs. Danielson, Tallin 1935

alebo po inom odskoku čierneho jazdca: 4. - Jb4 5.a3 J4c6

6.d5 J:e5 7.f4 Jg6 8.Jf3 d6 9.Sd3 e5 10.d:e6 f:e6 11.Jg5 Df6

12.Dh5, Prandsteter vs. Hausner, Praha 1981) **4.c4** [4.Jf3 Sg4

(4. - g6 5.Sc4 Jb6 6.Sb3 a5 7.a4 Sg7 8.Jg5 e6!? 9.f4 d:e5

10.f:e5 c5 11.0-0 ?! Kasparov vs. Palatnik, Daugavpils 1978

(11.c3 c:d4 12.0-0!) 5.Se2 e6 6.0-0 Se7 7.h3 Sh5 8.c4 Jb6 9.J-

c3 0-0 10.Se3 d5 11.c5 S:f3 12.S:f3 Jc4 13.b3 J:e3 14.f:e3 b6

15.e4 c6 16.b4 B:c5 17.b:c5 Da5 18.J:d5!?

Spasskij vs. Fischer, 19. p., Reykjavík 1972] **4. -**

Jb6 5.f4 (Útok štyroch pešiakov je jedným z najpopulárnejších spôsobov hry v Aljehinovej

obrane. Mnohí šachoví experti ho považujú za najviac nepríjemný pre čierneho. Centrum

bieleho vyzerá na prvý pohľad hrozivo, ale čierny postupne vyvíja tlak na visiach bielych

pešiakov.) **5. - g6** (Iné možnosti čierneho sú: 5. - g5, 5. - Sf5 a 5. - d:e5) **6.Jc3** (6.e:d6 c:d6 7.J-

f3 Sg7 8.Se2 0-0 9.0-0 s výhodou čierneho v partii Kobo vs. Schmidt, Lipsko 1960) **6. - d:e5**

7.f:e5 Sg7 8.Se3 0-0 9.Jf3 c5 10.d:c5 J6d7 11.e6 f:e6 12.

Dc2 Da5 13.Se2 (Pozri diagram! Vzniknutú pozíciu hodnotí medzinárodný šachový majster

a teoretik V. Gairov ako veľmi zložitú, ale len poznamenáva, že 13.h4?! J:c5 14.h5 e5

15.h:g6 Sf5! je výhodné pre čierneho. Skúsme ďalej pokračovať vo variante: 16.g:h7+ Kh8

17.Dc1 Jc6 18.S:c5 D:c5 19.Jh4 Sb1 20.D:b1 Df2+ 21.Kd1 D:f1+ 22.V:f1 V:f1+ 23.Kc2

V:b1 24.V:b1 K:h7 25.Vh1 Vf8 26.Je4 Vf4 27.Jf5+ Kg6 28.Jfg3 Sh6 29.Kd1 Jb4 30.a3 Jd3

31.Ke2 J:b2 32.c5 Vg4 33.Vb1 Ja4 34.V:b7 J:c5 35.J:c5 V:g3 36.V:a7 V:g2+ 37.Kf3 Vc2 38.-

Je4 Kf7 39.a4 Va2 40.Kg4 Se3 41.Va6 Ke8 42.Kf5 Vh2 43.Va5 Sd4 44.Vb5 Vh5+ 45.Ke6

Vh6+ 46.Kd5 Kd7 47.Vb7+ Kd8 48.Kc4 Ve6 49.a5 Kc8 50.Vb3 Vc6+ 51.Kb5 Vc2 52.Vg3

Vb2+ 53.Kc6 Kb8 54.Vg8+ Ka7 55.Ve8 Vb7 56.Jc5 S:c5 57.K:c5 Ka6 58.Va8+ Va7

59.V:a7+ K:a7, keď sme nakoniec dospeli k remíze.) **13. - J:c5 14.0-0 S:c3 15.b:c3 Jbd7 16.J-**

d4 Vf6 17.Sg5 V:f1+ 18.V:f1 Jf6 19.S:f6 e:f6 20.V:f6 Kg7 21.Vf2 e5 22.Jb3 Da4 23.Db1

Dc6 24.J:c5 D:c5 25.De4 Vb8 26.Dd5 D:d5 27.c:d5 Sd7 28.Vf3 (28.c4 b6 29.Vf1 Vf8 30.Vf3 V:f3 31.g:f3 Kf6 32.Kf2 Ke7 33.Ke3 Kd6 34.f4 b5 35.c:b5 K:d5 36.f:e5 K:e5 37.a4 Kd6 38.Kd4 Sh3 39.a5 Sg2 40.Kc4 Se4 41.Kb4 g5 42.b6 a:b6 43.a:b6 Kc6 44.Ka5 Kb7 45.Kb5 Sc6+ 46.Kc5 Sg2 47.Sg4 Se4 48.Se6 h5 49.Sf7 Sf3 50.Kd4 h4 51.Ke5 K:b6 52.Kf5 g4 53.Sh5 g3 54.S:f3 g:h2 =) **28. - Sg4 29.Ve3 S:e2 30.V:e2 Kf6 31.c4** (31.Vb2 e4 32.Kf2 Ke5 33.c4 b6 34.Vd2 Vc8 35.d6 Vd8 36.d7 Ke6 37.Ke3 V:d7 38.V:d7 K:d7 39.K:e4 Kd6 40.Kd4 a6 41.g4 h6 42.h4 a5 43.h5 g:h5 44.g:h5 a4 45.Kc3 Ke5! 46.Kd3 a3 47.Kc3 Ke4 48.Kb4 Kd4 49.Kb3 Kd3 50.K:a3 Kc3 51.Ka4 K:c4 52.a3 b5+ 53.Ka5 Kc5 =) **31. - Vc8 32. Vc2 Vc5 33.Vb2 V:c4 34.V:b7 Va4 35.V:h7 V:a2 36.h4 a5 37.Va7 e4 38.d6 e3 39.Ve7 Va1+ 40.Kh2 Va3 41.Kg3 Vd3 42.Va7 V:d6 43.V:a5 Vd4 44.Va2 Kf5 45.Kf3 V:h4 46.Va5+ Kf6 47.K:e3 remíza.**

Aljechinova obrana je veľmi komplikované otvorenie vhodné pre šachistov s bohatou fantáziou, ale aj dobrou teoretickou prípravou pred partiou. Občas ju hral aj legendárny americký veľmajster a jedenásty majster sveta Robert Fischer, ak chcel svojho súpera prekvapiť.

(GK)

Šachové okienko

Autorom štúdie na diagrame, ktorej témou je dominácia (dobytie figúry), je bývalý dlhoročný predseda Slovenskej organizácie kompozičného šachu (SOKŠ) **Bedrich Formánek** (* 6. júna 1933) z Bratislavy. Šach sa naučil hrať ako sedemročný. Kompozičným šachom sa začal zaoberať r. 1948 ako riešiteľ a o rok neskôr ako skladateľ. Doteraz uverejnil takmer 400 skladieb rozličných typov a v skladateľských súťažiach získal viacej ako 100 vyznamenaní (z toho 47 cien - 16 prvých). V Albumoch FIDE dosiahol 15 bodov, za čo mu udelili v r. 1990 titul majstra FIDE. Rozhodoval viacej ako 100 skladateľských súťaží, od r. 1966 ako medzinárodný rozhodca FIDE.

Má veľmi bohatú publikačnú činnosť: viacej ako 6500 rubrík (v denníkoch, týždenníkoch a pod.), asi 250 odborných a popularizačných článkov, 20 brožúr a deväť knižných publikácií, z ktorých treba menovať najmä prvú slovenskú knihu o kompozičnom šachu *353 šachových problémov* (1957) a antológiu *Kompozičný šach na Slovensku* (1984). Bol zakladateľom a dlhoročným hlavným redaktorom kompozično-šachových časopisov: *Šachový bulletin i Pat a mat*. Už viacej ako 50 rokov pripravuje šachovú rubriku v denníku Pravda. Osobitne sa zaslúžil o vytvorenie slovenskej terminológie kompozičného šachu. Bol jedným zo zakladateľov Slovenskej organizácie kompozičného šachu (1952) a odvtedy aj jej predsedom (až do r. 2004, pričom do tejto funkcie bol opäť zvolený r. 2012 na štvorročné obdobie).

V roku 1967 sa stal česko-slovenským delegátom v PCCC (Svetová organizácia kompozičného šachu), kde ho trikrát zvolili za viceprezidenta (1971 - 1982) a dvakrát za prezidenta (1994 - 2002). V súčasnosti je čestným prezidentom WFCC (premenovanej svetovej organizácie). Je zakladateľom bratislavského *Krúžku kompozičného šachu*, ktorý existuje doteraz už vyše šty-

Skladba č. 40
Bedrich Formánek
Szachy 7/1961

Biely vyhrá (4 - 6)

ridsať rokov a ktorého aktívnymi členmi boli ešte ako študenti aj Gorazd Kollárik a Branislav Krajčovič z Leopoldova. V povolani pôsobil tridsaťosem rokov ako pedagóg na Katedre elektrotechnológie Elektrotechnickej fakulty SVŠT (od r. 1972 ako docent a v období 1991 - 1994 ako vedúci katedry). V mladosti sa zaujímal okrem šachu aj o matematiku a hudbu. K vzácnemu životnému jubileu želáme Bedrichovi v prvom rade pevné zdravie do ďalších rokov života, rodinnú pohodu, veľa tvorivých nápadov za šachovnicou a nech ešte dlho zostane medzi nami!

Biely začne a vynúti výhru po akejkoľvek odpovedi čierneho! Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 10. 10. 2018. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený! Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 39 bol vyžrebovaný Bedrich Formánek z Bratislavy. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 39 (Brabec): 1.Kc3! tempo, 1. - Jd ľub. 2.Jg5+ f:g5 3.V:e5 mat, 2. - J:g5 3.Jc5 mat, 1. - Je ľub. 2.V:e5+ J:e5 3.Jc5 mat, 2. - f:e5 3.Jg5 mat, 1. - f5 2.Jc5+ J6:c5 3.Jg5 mat, 2. - J7:c5 3.V:e5 mat. Kolotočová zámena druhých a tretích ťahov bieleho (AB-BC-CA).

Naši riešitelia nám napísali:

1.Kc3 tempo!

1...Je6 ~ 2.V:e5+ f:e5 3.Jg5#, 2...J:e5 3.Jc5#

(po 1...Jc7 ide aj 2.d:c7)

1...Jd7~ 2.Jg5+ J:g5 3.Jc5#, 2...f:g5 3.V:e5#

1...f5 2.Jc5+ Jd:c5 3.V:e5#, 2...Je:c5 3.Jg5#

Tomu sa nezvykne hovoriť kolotočová zámena, ale skôr cyklické striedanie jedného, druhého a dvoch tretích ťahov bieleho (vo variantoch po rôznych obranách) pri známom mechanizme, keď tri čierne kamene (Je6, Jd7, Pf6) kryjú cyklicky tri dvojice polí (g5,c5 – c5,e5 – e5,g5). Nezávažný duál možno ľahko odstrániť premiestnením Kb2 na c3, Vd5 na b5 – s úvodníkom 1.Vb5-d5. Bonusom je ušetrenie Pd6, ktorý je v tomto prípade zbytočný...(Bedrich Formánek, Bratislava)

1. Kc3 tempo!

1... f5 2. Jc5+ Jd:c5,Je:c5 3. V:e5#,Jg5#

1Je6 ~ 2. Vxe5+ fxe5,Jxe5 3. Jg5#,Jc5#

1... Jd7 ~ 2. Jg5+ Jxg5,fxg5 3. Jc5#,Vxe5#

Pekná trojťažka. Jeden z ťahov Jc5,Jg5,Vxe5 sa objavuje najprv ako druhý ťah a následne dva ostatné sa objavujú v treťom ťahu ako matujúci ťah, aby v nasledujúcom variante sa postupne vystriedali v druhom ťahu ostatné ťahy.. Vzniká tu cyklické posunutie matujúcich ťahov AB-BC-CA.

Pripájam sa srdečným želaním všetkého najlepšieho pri príležitosti pekného okrúhleho jubilea. (Jozef Koblka, Žilina)

(GK)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 32. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: September 2018

**V sobotu 18. augusta sme sa vydali
na bicykloch za šťastím.**

**Tradičné varenie guláša
nezmaril ani netradičný lejak.
A ako inak, chutilo nám.**

**Kapela Polemic prilákala na leopoldovských hodoch
veľa návštevníkov, ale tentoraz aj výstava
insitných diel našich spoluobčanov.**

Foto: J. Hladký, I. Vidová, M. Majtán